

**ЛОКАЛНИ ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
ОПШТИНЕ ЛОПАРЕ ЗА
ПЕРИОД 2023 - 2027. ГОДИНЕ**

Лопаре, септембар 2023. године

Информације о документу

Назив документа

План управљања отпадом Општине Лопаре за период 2023-2027.

Статус документа

Особље које је
учествовало у
припреми документа

- Жељко Керовић, начелник Одјељења за привреду и друштвене дјелатности
- Жељко Ђокић, директор ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре,
- Срђан Лукић, начелник Одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове,
- Љиљана Савић- Керовић, самостални стручни сарадник за локални економски развој,
- Косана Росић- Беновић, самостални стручни сарадник за привреду и статистику.

Датум

Септембар, 2023. године

САДРЖАЈ

1	УВОД	5
1.1	Законска основа за израду Плана управљања отпадом	5
1.2	Подаци о општини Лопаре	6
2	ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	9
2.1	Правни оквир	9
2.1.1	Политика и законска регулатива	9
2.1.2	Стратешки и плански документи	10
2.1.3	Институционална организација	11
2.1.4	Повјеравање обављања комуналних дјелатности	11
2.1.5	Анализа и закључци	12
3	ВРСТЕ, КОЛИЧИНЕ И САСТАВ ОТПАДА	13
3.1	Становништво и урбанизација	13
3.1.1	Број становника и домаћинства по мјесним заједницама	13
3.1.2	Однос урбаног и руралног дијела Општине	15
3.2	Комунални отпад	15
3.2.1	Количине насталог и прикупљеног отпада	15
3.2.2	Састав комуналног отпада	16
3.2.3	Издвајање корисних фракција из отпада	18
3.3	Производни отпад (опасни и неопасни)	18
3.4	Посебне категорије отпада	18
3.4.1	Кабаста отпад	18
3.4.2	Амбалажни отпад	18
3.4.3	Електрични и електронички отпад (ЕЕО)	18
3.4.4	Отпадне гуме	18
3.4.5	Стара возила	19
3.4.6	Отпадна уља и масти	19
3.4.7	Отпадне батерије и акумулатори	19
3.4.8	Отпад из здравствених и ветеринарских установа	19
3.4.9	Отпад животињског поријекла	19
3.4.10	Фармацеутски отпад	19
3.4.11	Грађевински отпад	19
3.4.12	Биоразградиви отпад	20
3.4.13	Муљ из септичких јама и уређаја за прочишћавање	20
3.5	Анализа и закључци	20

4	ПОСТОЈЕЋИ СИСТЕМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	21
4.1	Оператори система	21
4.1.1	Јавна комунална предузећа.....	21
4.1.2	Оператори система за збрињавање посебних категорија отпада.....	22
4.2	Анализа и закључци.....	24
5	ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ.....	25
6	ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ ЈАВНЕ СВИЈЕСТИ	26
7	СТРЕТЕШКИ ОКВИР И ПОТРЕБНЕ ПРОМЈЕНЕ	28
8	ПРОГРАМ МЈЕРА И АКТИВНОСТИ СА ПРОЦЈЕНОМ ТРОШКОВА	33
9	ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН УЛАГАЊА	38
10	ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА	43
	ПРИЛОЗИ.....	45
	Прилог 1: Подзаконски акти који регулишу област управљања отпадом у РС	45
	Прилог 2: Категоризација отпада у односу на порекло према Правилнику о категоријама отпада са листама	46

1 УВОД

1.1 Законска основа за израду Плана управљања отпадом

Локални план управљања отпадом представља документ којим се организује процес управљања отпадом на нивоу локалне заједнице односно општине или града. Законом о управљању отпадом („Службени гласник РС“, број: 111/13; 106/15; 16/18; 70/20; 63/21 и 65/21) дефинисана је обавеза израде Локалног плана управљања отпадом. У складу са чланом 21. Закона о управљању отпадом, Локални план мора да садржи следеће податке:

- очекиване врсте, количине и поријекло укупног отпада на територији,
- очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће бити искоришћен или одложен у оквиру територије обухваћене планом,
- очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће се прихватити из других јединица локалне самоуправе,
- очекиване врсте, количине и поријекло отпада који ће се отпремити у друге јединице локалне самоуправе,
- циљеви који треба да се остваре у погледу поновне употребе и рециклаже отпада у области која је обухваћена планом,
- програм сакупљања отпада из домаћинства,
- програм сакупљања опасног отпада из домаћинства,
- програм сакупљања комерцијалног отпада,
- програм управљања индустријским отпадом,
- приједлоге за поновну употребу и рециклажу отпада,
- програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду,
- програм развијања јавне свијести о управљању отпадом,
- локацију постројења за сакупљање отпада, третман и одлагање отпада, укључујући податке о локацијским условима,
- мјере за спрјечавање кретања отпада који није обухваћен планом и мјере за поступање са отпадом који настаје у ванредним ситуацијама,
- мјере санације неуређених депонија,
- надзор и праћење планираних активности и мјера,
- процјену трошкова и изворе финансирања за планиране активности,
- могућности сарадње између двију или више јединица локалне самоуправе,
- рокове за извршење планираних мјера и активности и
- друге податке, циљеве и мјере од значаја за ефикасно управљање отпадом.

У складу са чланом 21. Закона о управљању отпадом, предметни План мора да буде усаглашен са плановима из члана 18. овог закона, односно са стратешким документима из области управљања отпадом тј. документима вишег реда као што је *Стратегија управљања отпадом Републике Српске*.

Планом се дефинишу услови за одрживи систем управљања отпадом за период од пет година. У току његове реализације могу се вршити одређена прилагођавања у складу са измијењеним условима, те уз уважавање временских и економских ограничења.

План управљања отпадом даје преглед економских и инвестицијских захтјева који се постављају пред сектор управљања отпадом, те начине за финансирање система управљања отпадом (сакупљање, раздвајање и третман појединих врста отпада). У оквиру Плана управљања отпадом биће приказано тренутно стање у области управљања отпадом, количине, врсте отпада, начин сакупљања, третирања и збрињавања отпада. Такође ће бити дефинисани правци и приоритети, као и динамика и начин рјешавања проблема у складу са позитивним националним и ЕУ законодавством из области управљања отпадом. Сврха израде Плана је дугорочно успостављање одрживог система за управљање отпадом, на начин који има минималан штетни утицај на животну средину.

Основни циљ израде Плана управљања отпадом је преглед врста (токова) отпада и опција третмана отпада. Осим прегледа врста и количина отпада, План управљања отпадом анализира и начине за њихово управљање и предвиђа потребне капацитете система за сакупљања и третман отпада.

У складу са *Законом о управљању отпадом РС*, јединица локалне самоуправе (у чијој је надлежности пружање услуге управљања отпадом):

- доноси локални план управљања отпадом и заједнички план управљања отпадом, обезбјеђује услове и брине се о њиховом спровођењу,
- уређује, обезбјеђује, организује и спроводи управљање комуналним отпадом на својој територији, у складу са посебним прописом и
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним отпадом, у складу са посебним прописом.

Стога је општина Лопаре у циљу испуњавања законске обавезе, приступила изради Плана управљања отпадом за период од 5 година (2023-2027. године).

1.2 Подаци о општини Лопаре

Садашња општина Лопаре заузима површину од 299,8 km² и граничи се с општинама Угљевик и Бијељина у РС, Теочак, Сапна, Тузла и Челић у ФБиХ, те са Брчко Дистриктом.

Природни ресурси којим располаже општина Лопаре су пољопривредно земљиште, шуме и камен, док у мањем и неиспитаном обиму има камене соли, руде угља и изворишта термалних вода.

У последњих неколико година примјетан је пад броја становника. Према званичним статистичким подацима, у периоду 2013-2021. година, процијењени број становника је имао континуиран тренд смањења, тако да је у 2021. години (12.957) мањи за 11,79% у односу на 2013. годину (14.689). Удио жена у укупном становништву је у 2021. години (48,08%) и даље мањи у односу на удио мушкараца (51,2%) и примјетно је да се та разлика повећава у корист мушке популације у односу на 2013. годину (50,2%). Анализа становништва је приказана у Табела 1.

Табела 1. Процијењени број и структура становника у општини Лопаре у периоду 2018-2021. године и упоредни преглед са 2013. годином

Старосна структура	2013.			2018.			2019.			2020.			2021.		
	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
0-14	910	841	1.751	680	656	1.336	654	639	1.293	622	613	1.235	599	579	1.178
15-64	5.259	4.792	10.051	4.877	4.342	9.219	4.763	4.238	9.001	4.694	4.129	8.823	4.615	4.019	8.634
65+	1.208	1.679	2.887	1.319	1.704	3.023	1.346	1.715	3.061	1.375	1.721	3.096	1.419	1.726	3.145
Укупно	7.377	7.312	14.689	6.876	6.702	13.578	6.763	6.592	13.355	6.691	6.463	13.154	6.633	6.324	12.957

Извор: Завод за статистику Републике Српске, Попис становништва 2013.

На подручју општине Лопаре најзаступљенији су сектори: трговина на велико и мало (21,1%), остале услужне дјелатности (20,5%), прерађивачка индустрија (15,7%), грађевинарство (9,7%), пољопривреда и шумарство (8,1%). Структура привреде се постепено мијења. Покрећу се производних капацитета који запошљавају нове раднике, тако да се полако мијења заступљеност и структура сектора у привреди.

Највише је фирми из области металне и дрвне индустрије. У последњих неколико година стварањем повољних пословних услова основана су нова предузећа: д.о.о. "Ђокић-Метал" "Термал инт" д.о.о. „Фруктум“ д.о.о., „Термоелектро опрема“ д.о.о. „Поливита“ д.о.о. „Спринклер“, д.о.о. „МВ Therm“ д.о.о. „Дуометал“ и друге, те је покренуто више самосталних предузетничких радњи.

Када се говори о пословним субјектима, у периоду 2013-2021. године, њихов број је постепено растао, а у 2021. години је износио 193 пословна субјекта, али број активних пословних субјеката је много мањи.

Слика 1. Број пословних субјеката у периоду 2013-2021. године

Извор: Завод за статистику Републике Српске

Највећи удио у предузетништву имају трговачке радње, занатске и угоститељске радње, као што је било и у 2013. години.

Табела 2. Број регистрованих предузетника/ца у периоду 2018-2021. година године и упоредни преглед са 2013. годином

Ред. бр.	Регистрована самостална дјелатност	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
1.	Трговина	54	55	58	58	52	57	58	57	43	47
2.	Угоститељи	48	40	29	33	33	33	32	27	28	23
3.	Саобраћај	14	16	16	15	11	14	13	10	11	12
4.	Занатство	53	49	46	46	47	35	36	34	36	38
5.	Остали	11	11	0	3	2	4	7	7	24	11
	Укупно:	180	171	149	155	145	143	146	135	142	131

Извор: Регистар предузетника Општине Лопаре

У наредном графикону приказан је тренд кретања броја регистрованих самосталних дјелатности који послују на подручју општине Лопаре.

Слика 2. Број регистрованих самосталних дјелатности на подручју општине Лопаре 2013-2022. године

Извор: Регистар самосталних предузетничких дјелатности општине Лопаре Одјељења за привреду и друштвене дјелатности општине Лопаре

Велики број сеоских домаћинстава бави се пољопривредом као основном дјелатношћу, али врло ријетко се региструју за обављање пољопривредне дјелатности. Према расположивим подацима Агенције за посредничке и информатичке услуге (АПИФ) број регистрованих пољопривредних газдинстава износи је 568, од чега је 42 комерцијалних а 526 некомерцијалних газдинстава (септембар 2023. године).

2 ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

2.1 Правни оквир

2.1.1 Политика и законска регулатива

Законски прописи који се односе на управљање отпадом представљају једну од најсложенијих области законских прописа за заштиту животне средине, услед широког низа утицаја које отпад може имати на човјека и животну средину. Важећим законодавством из области управљања отпадом уведен је и осигуран оквир за савремени систем законских прописа о управљању отпадом.

Преглед прописа који уређују управљање отпадом у Републици Српској, а који су битни и за израду Плана управљања отпадом за општину Лопаре су:

- **Закон о заштити животне средине** („Службени гласник Републике Српске“, број: 79/15, 70/20)) – овим законом уређују се заштита животне средине ради њеног очувања, смањења ризика по живот и здравље људи, те осигурања и побољшања квалитета живота, заштита свих елемената животне средине, информисање и приступ информацијама у области заштите животне средине, планирање и заштита животне средине, стратешка процјена утицаја и процјена утицаја на животну средину, поступак издавања еколошких дозвола и спречавање несрећа великих размјера, систем еко-означавања и управљање заштитом животне средине, финансирање активности у вези са животном средином, одговорност за штету нанесену животној средини, као и права и обавезе правних и физичких лица која обављају дјелатности утврђене овим законом.
- **Закон о управљању отпадом** („Службени гласник Републике Српске“, број: 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21) – овим законом уређују се: врсте и класификација отпада, планирање управљања отпадом, субјекти управљања отпадом, одговорности и обавезе у управљању отпадом, организовање управљања отпадом, управљање посебним токовима отпада, поступак издавања дозвола, прекогранично кретање отпада, извјештавање о отпаду и база података, финансирање управљања отпадом, надзор, као и друга питања од значаја за управљање отпадом. Управљање отпадом је дјелатност од општег интереса што подразумијева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом последице затварања.
- **Закон о комуналним дјелатностима** („Службени гласник Републике Српске“, број: 124/11 и 100/17) – овим законом утврђују се комуналне дјелатности од посебног јавног интереса и начин обезбјеђивања посебног јавног интереса, организација обављања комуналних дјелатности и начин њиховог финансирања. Као комуналне дјелатности од посебног јавног интереса, у смислу овог закона, сматрају се: производња и испорука воде, пречишћавање и одвођење отпадних вода, производња и испорука топлотне енергије, збрињавање отпада из стамбених и пословних простора, управљање јавним просторима за паркирање возила, одржавање јавних тоалета, управљање кабловским канализацијама за комуникацијске каблове и системе, трговачка дјелатност, погребна дјелатност, димњачарска дјелатност, јавни превоз лица у градском и приградском саобраћају, чишћење јавних површина у насељеним мјестима, одржавање, уређивање и опремање јавних зелених и рекреационих површина, одржавање јавних саобраћајних површина у насељеним мјестима, одвођење атмосферских падавина и других вода са јавних површина, јавна расвета у насељеним мјестима и дјелатност зоо-хигијене.

Подзаконски акти из области управљања отпадом у РС су дати у [Прилогу 1](#) овог Плана.

Општински прописи који уређују област управљања отпадом су приказани у наредној табели.

Табела 3. Кључни прописи на локалном нивоу

Назив одлуке/прописа	Прописане обавезе
1. Одлука о комуналном реду („Службени гласник Општине Лопаре“, број: 12/07)	- Чланом 1-2 ове Одлуке одређују се опште одредбе о комуналном реду који подразумева правилно кориштење, чување и одржавање комуналних објеката и јавних површина на подручју Општине у чијој надлежности је и њихово провођење. - Чланом 16-24 се дефинишу обавезе у вези са сакупљање, одвозом и поступањем са комуналним отпадом. - Чланом 65 се утврђује надлежност за надзор и спровођење одлуке. - Чланом 66-68 се дефинишу казнене одредбе, износ казне за прекршаје физичких и правних лица, као и комуналног предузећа.
2. Одлука о оснивању Јавног комуналног предузећа „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Одлука Скупштине општине Лопаре број/01/1-022-1-157/13 („Службени гласник Општине Лопаре“, број: 01/14)	ЈКП је основано је 30. децембра 2013. године под називом ЈКП “ЧИСТОЋА” д.о.о. Лопаре, Претежна дјелатност ЈКП “ЧИСТОЋА” је: 38.1 - прикупљање отпада.
3. Одлука о комуналној накнади („Службени гласник Општине Лопаре“, број: 254/19)	- Цјеновник комуналних услуга ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре

2.1.2 Стратешки и плански документи

2.1.2.1 Стратегија управљања отпадом Републике Српске

У оквиру Стратегије управљања отпадом РС урађена је процјена стања у области управљања отпадом на темељу идентификованих проблема. На основу ове процјене у оквиру Стратегије су постављени циљеви и мјере који требају довести до побољшања стања управљања отпадом у наредном периоду.

Општи циљ Стратегије управљања отпадом, уједно је и општи циљ Локалног плана управљања отпадом општине Лопаре, а то је поред осталог: „развијати одрживи систем управљања отпадом на начелима заштите животне средине уз провођење константне едукације на свим нивоима друштва и привреде”.

Стратегијом управљања отпадом РС за период 2016-2025 дефинисани су циљеви и мјере који су углавном мјеродавни и за локалне заједнице. У наставку је дат преглед главних циљева Стратегије управљања отпадом РС:

- Усаглашавање правног оквира са ЕУ прописима
- Јачање институционалног оквира управљања отпадом
- Избјегавање и смањење настајања отпада
- Унапређење система сакупљања комуналног отпада
- Успостављање система за одвојено сакупљање и третман посебних врста отпада
- Успостављање система за одвојено сакупљање и третман опасног отпада
- Успостављање система управљања медицинским отпадом
- Санација и затварање општинских и дивљих депонија
- Успостављање система заједничких депонија за управљање преосталим комуналним и неопасним индустријским отпадом.

2.1.2.2 Локални плански документи

Плански документ који дијелом третира област управљања отпадом *јесте Стратегија развоја општине Лопаре за период 2014 – 2023*. Пројекти из области отпада који су предвиђени Стратегијом су:

- **Пројекат 3.1:** Селективно прикупљање отпада на подручју општине Лопаре
Пројекат је отпочео почетком ове године. Тренутно раздвајање отпада врше јавне институције, јавна и приватна предузећа. У наредном периоду планирано је укључивање и становништва.
- **Пројекат 3.2:** Организовано прикупљање комуналног отпада у додатних 5 мјесних заједница
Активности се воде у свим мјесним заједницама у сарадњи са комуналном полицијом и на основу ове активности повећан је број корисника за више од 300.
- **Пројекат 3.3:** Успостављање мјере повећања наплате комуналних услуга на подручју општина Лопаре.
Континуирана активност коју проводи ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре.

У припреми је израда нове Стратегије развоја општине Лопаре за наредни седмогодишњи период у оквиру кога се планира и област управљања отпадом, са посебним освртом на раздвајање и селекцију отпада.

2.1.3 Институционална организација

Управљање отпадом у Републици Српској у надлежности је Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију. Наведено министарство припрема Стратегију управљања отпадом у сарадњи са другим надлежним министарствима и јединицама локалне самоуправе. Стратегију доноси Народна скупштина Републике Српске на приједлог Владе за период од десет година. Надлежни субјекти за управљање отпадом су: Влада Републике, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност Републике Српске, јединице локалне самоуправе, комунална предузећа, Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске и други.

Јединица локалне самоуправе на основу члана 26. Закона о управљању отпадом Републике Српске:

- доноси локални план управљања отпадом и заједнички план управљања отпадом,
- обезбјеђује услове и брине се о њиховом спровођењу, уређује, обезбјеђује, организује и спроводи управљање комуналним отпадом на свом подручју, у складу са посебним прописом и
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним отпадом, у складу са посебним прописом.

Јединица локалне самоуправе својим актом одређује органе и службе надлежне за обављање наведених послова. Двије или више јединица локалне самоуправе заједнички обезбјеђују и спроводе управљање отпадом, под условима и на начин утврђен законом, Стратегијом и споразумом јединица локалне самоуправе.

Област планирања и организовања управљања отпадом у оквиру Општинске управе врши Одјељење за просторно уређење, стамбено-комунално послове Општине Лопаре. Општинска управа у оквиру Одјељења у чијој су надлежности комуналне дјелатности има службеника који се бави питањем управљања отпадом. Општина има три комунална полицајца.

2.1.4 Повјеравање обављања комуналних дјелатности

Послове комуналне дјелатности на подручју општине Лопаре обавља ЈКП „Чистића“ д.о.о. Лопаре, чији је оснивач Скупштина општине Лопаре.

Предузеће послује у складу са *Законом о јавним предузећима ("Службени гласник Републике Српске", број: 75/04; 78/11)*, *Законом о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", број: 127/08; 58/09; 100/11; 67/13; 100/17; 82/19 и 17/23)* и *Статутом Предузећа*. Статутом су утврђени органи који организују и управљају Предузећем, те координирају и надзиру рад истог.

Поред ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре која се бави комуналним дјелатностима на подручју општине Лопаре, треба истаћи да се овом дјелатношћу бави и фирма „Brave“ д.о.о. Лопаре која преузима раздвојени комунални отпад за даљу продају.

2.1.5 Анализа и закључци

- Израда општинског плана управљања отпадом треба да буде усклађен са *Стратегијом управљања отпадом РС за период 2017-2026*. Општинским планом посебно и детаљно треба да се обради нови систем управљања у циљу смањења количина комуналног отпада за финално одлагање на регионалној депонији.
- С обзиром да Општина нема довољно финансијски средстава за изградњу рециклажног дворишта и претоварну станицу, предлаже се да се успоставу истих оствари кроз међуопштинску сарадњу са општинама са подручја Мајевице.
- Општина нема комуналног инспектора, али има три комунална полицајца, што је довољно за адекватно дјеловање на терену. Област комуналног уређења посебно је важна за планирано побољшање система управљања отпадом.

3. ВРСТЕ, КОЛИЧИНЕ И САСТАВ ОТПАДА

Према члану 6. „Закона о управљању отпадом РС“, отпад се дефинише као „свака материја или предмет садржан у листи категорија отпада који власник одбацује, намјерава или мора да одбаци, у складу са законом“.

Овај Закон дефинише неколико различитих категорија отпада:

- Комунални отпад (кућни отпад) - отпад из домаћинства, као и отпад из јавних предузећа и установа, угоститељства, занатства и трговине, саобраћаја, јавних градских површина, отпад сличан комуналном из индустријских предузећа који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства.
- Комерцијални отпад - отпад који настаје у привредним субјектима, институцијама и другим организацијама, које се у цјелини или дјелимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског отпада.
- Индустријски отпад - је отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома.

Према Закону, отпад се разврстава према каталогу отпада. Каталог отпада је збирна листа неопасног и опасног отпада према мјесту настанка, поријеклу и према предвиђеном начину поступања. Опасан отпад се класификује према поријеклу, карактеристикама и саставу који га чини опасним. Власник отпада, односно одговорно лице дужно је да класификује отпад на прописан начин, у складу са овим законом. Ради утврђивања састава и опасних карактеристика отпада, лице из става 4. овог члана дужно је да изврши испитивање опасног отпада, као и отпада који према поријеклу, саставу и карактеристикама може бити опасан отпад.

Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 19/15, 79/18) прописане су категорије отпада са листама, према особинама отпада и дјелатностима из којих потјече отпад, те обавеза њиховог кориштења. Према Правилнику, отпад се сврстава према особинама и дјелатностима из којих потјече отпад у двадесет група ([Прилог 2](#)).

У оквиру овог поглавља кориштени су вишеструки извори података, укључујући попуњене упитнике, информације из претходних студија и секторских извјештаја, те податке из службених статистика.

3.1. Становништво и урбанизација

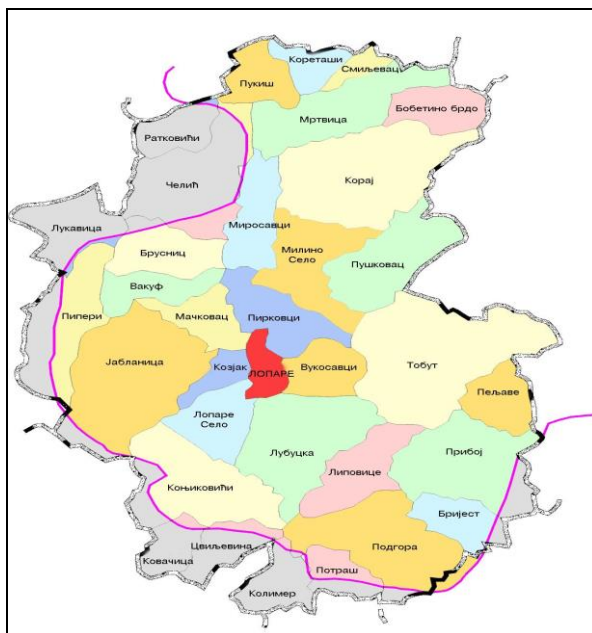
3.1.1. Број становника и домаћинства по мјесним заједницама

Према подацима Агенције са статистику БиХ, 2013. године на подручју општине Лопаре живјело је 15.357 становника, док је према званичним подацима Републичког завода за статистику РС, 14.689 становника распоређених у 32 насељена мјеста и 25 мјесних заједница.

Табела 4. Приказ броја становника и броја домаћинстава по мјесним заједницама из 2013. године

		Укупан број домаћинстава	Број домаћинстава по броју чланова					Број становника
			1	2	3	4	5	
	ЛОПАРЕ	5.081	1.256	1.261	908	805	851	14.689
1	Бобетино Брдо	141	42	33	22	19	25	375
2	Бријест	73	25	20	12	5	11	176
3	Брусница	116	31	25	17	17	26	330
4	Вакуф	77	18	26	17	6	10	195
5	Вукосавци	114	21	21	27	22	23	347
6	Јабланица	284	75	67	41	42	59	795
7	Козјак	70	12	13	11	14	20	227
8	Коњиковићи	14	3	4	3	1	3	39
9	Корај	432	99	100	66	85	82	1.247
10	Кореташи	86	29	24	12	13	8	205
11	Лабуцка	98	31	22	14	14	17	258
12	Липовице	110	29	26	16	13	26	311
13	Лопаре	822	183	197	197	142	103	2.251
14	Лопаре Село	236	46	60	45	48	37	678
15	Лукавица	18	6	3	4	1	4	48
16	Мачковац	63	20	23	3	11	6	149
17	Милено Село	140	38	38	29	16	19	360
18	Миросавци	111	34	34	17	11	15	272
19	Мртвица	199	62	52	24	28	33	515
20	Нахвиоци	6	2	2	1	1	0	13
21	Пељаве	184	38	52	41	27	26	503
22	Пипери	255	46	49	49	48	63	798
23	Пирковци	205	42	46	40	40	37	599
24	Подгора	88	23	29	21	6	9	213
25	Потраш	13	6	4	1	0	2	27
26	Прибој	456	115	117	73	79	72	1.244
27	Пукиш	56	20	12	8	10	6	138
28	Пушковац	155	38	38	21	19	39	448
29	Ратковићи	1	0	0	0	0	1	5
30	Смиљевац	30	6	7	6	6	5	87
31	Тобут	413	111	111	69	58	64	1.092
32	Челић	15	5	6	1	3	0	32
		5.081	1.256	1.261	908	805	851	14.689

3.1.2. Однос урбаног и руралног дијела Општине

Слика 2 Општина Лопаре

На подручју општине Лопаре три насељена мјеста или мјесне заједнице су урбане (Лопаре, Прибој и Корај), а остале руралног карактера.

3.2. Комунални отпад

3.2.1. Количине насталог и прикупљеног отпада

Укупна количина прикупљеног комуналног отпада на подручју општине у 2021. години износила је 1.800 тона. Количине се утврђују вагањем на регионалној санитарној депонији „Бријесница“ у Бијељини.

Према члану 31. „Закон о управљању отпадом“, домаћинства су дужна прикупљати свој продуктовани отпад и предати га комуналним предузећима, а опасни отпад предати на одређена мјеста за селективно прикупљање (центре) или особи која је овлашћена за пружање услуга управљања отпада, у случају увођења система селективног прикупљања отпада (став 4).

Комунални отпад на подручју општине Лопаре генерише 5.081 домаћинство и следеће јавне институције и предузећа:

- Општина Лопаре
- ЈУ Дом здравља „Др Роса Хацивуковић“ Лопаре (са 3 амбуланте породичне медицине)
- ОШ „Свети Сава“ Лопаре (са 5 подручних одјељења)
- ОШ „Вељко Чубриловић“ Прибој (са два подручна одјељења)
- ОШ „Доситеј Обрадовић“ Корај (са 6 подручних одјељења)
- СШЦ „Вук Стефановић Караџић“ Лопаре
- Полицијска станица Лопаре
- ЈУ „Центар за културу и информисање“ Лопаре
- ЈУ „Дјечији вртић Лопаре“
- Туристичка организација општине Лопаре
- Основни суд – Одјељење Лопаре
- ЈКП „Водовод“ Лопаре
- ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре
- Ветеринарска станица Лопаре
- Републичке институције.

Све јавне институције имају склопљен уговор са ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре и све врше разврставање отпада (папир, стакло, пластика и др.)

У циљу одређивања пројекције количина комуналног отпада на неком пројектном подручју за одређени временски период, потребно је узети у обзир следеће параметре:

- Годишњи раст броја становника,
- Процијењена тренутна годишња количина отпада,
- Годишњи раст продукције отпада и
- Повећање обухвата системом прикупљања комуналног отпада.

Годишњи раст броја становника. Просјечна стопа природног прираштаја у РС за период 2010. - 2015. године износила је **0,1%**. У сврху овог прорачуна претпостављено је да се број становника неће промијенити до 2027. г., стога је прогноза направљена кориштењем резултата пописа из 2013.г. за РС и општину Лопаре.

Тренутна годишња количина отпада. Како је претходно наведено, годишња количина отпада која је прикупљена износила је **1.800 тона** (2021. година).

Годишњи раст продукције отпада. У земљама ОЕЦД годишњи пораст насталог отпада износи 1,7%, а у земљама ЕУ 1,0%. У циљу планирања управљања отпадом на подручју РС претпостављен је следећи сценарији пораста продукције отпада:

- 2022. – 2027. пораст продукције комуналног отпада од 1% годишње.

Пројекција количина комуналног отпада до 2027. године је прорачуната према приказаној формули:

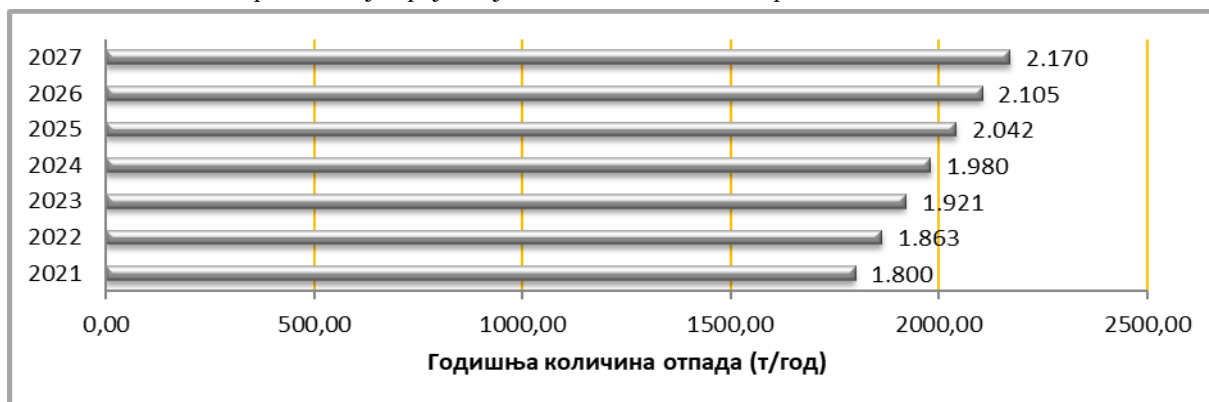
$$Q_n = Q_{(n-1)} (1 + k_{1n} + k_{2n} + a_n - a_{(n-1)})$$

гдје је

- Q_n - Количина мијешаног комуналног отпада у актуелној години (т/год),
- $Q_{(n-1)}$ - Количина мијешаног комуналног отпада у 2021. години
- k_{1n} - Коефицијент годишњег раста становништва за актуелну годину
- k_{2n} - Коефицијент годишњег раста продукције отпада за актуелну годину
- a_n - Коефицијент обухвата система прикупљања за актуелну годину
- $a_{(n-1)}$ - Коефицијент обухвата система прикупљања за претходну годину

Сходно с тим, пројекција укупних количина произведеног отпада на подручју општине у периоду од 2021. - 2027. приказују следећа слика.

Слика 3. Презентација пројекције количине отпада за период од 2021 до 2027. године

Укупна количина мијешаног комуналног отпада који ће се произвести на подручју општине Лопаре у разматраном периоду важења ПУО 2023 - 2027. године износи **10.218 тона**.

Обухват система прикупљања комуналног отпада. Обухват система прикупљања комуналног отпада на подручју општине тренутно износи 70% (2021. г.). Предвиђа се повећање од 5% за плански период.

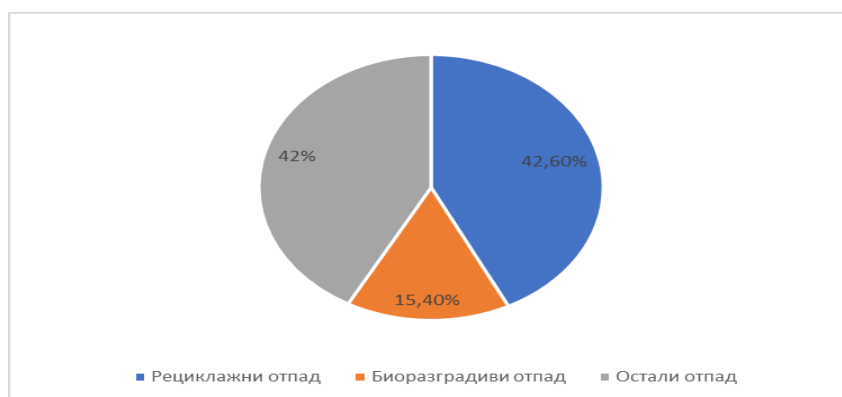
3.2.2. Састав комуналног отпада

Подаци о морфолошком саставу прикупљеног комуналног отпада на подручју Општине приказани су у табели испод.

Табела 5. Морфолошки састав мешовитог комуналног отпада са подручја општине Лопаре

Врста отпада	Проценат (%)
Отпад од хране	10
Отпад из вртова и башти	5,4
Папир/картон	18,4
Пластика	7
Стакло	6,7
Жељезни метали	5,5
Нежељезни метали	5
Текстил	5,3
Гума и кожа	6
Пелене	0,3
Дрво	3
Минерални отпад	8,4
Остало	19
Остало	100

Следећа слика приказује процентуалне односе рециклажног, биоразградивог и осталог отпада добијене на бази морфолошке структуре комуналног отпада. Наведена слика указује да је Општина богата рециклажним материјалима (42,6%) који се тренутно одлажу на регионалну депонију. Нетипично просјецима, Општина има нижи постотак биоразградивог отпада (просјек иде од 30% до 40%).

На основу процијењених количина настајања комуналног отпада за период 2023 – 2027. и морфолошке структуре представљене у оквиру претходне табеле извршена је пројекција количина појединих фракција комуналног отпада што приказује следећа табела.

Табела 6. Пројекције укупних годишњих количина отпада по компонентама за период 2023 - 2027.

		Укупне количине отпада (т/год)					
		2023	2024	2025	2026	2027	2023-2027
Врста отпада	Проценат (%)	1921	1980	2042	2105	2170	10218
Отпад од хране	10	192	198	204	210	217	1022
Отпад из вртова и башти	5,4	104	107	110	114	117	552
Папир/картон	18,4	353	364	376	387	399	1880
Пластика	7	134	139	143	147	152	715
Стакло	6,7	129	133	137	141	145	685

Жељезни метали	5,5	106	109	112	116	119	562
Нежељезни метали	5	96	99	102	105	109	511
Текстил	5,3	102	105	108	112	115	542
Гума и кожа	6	115	119	123	126	130	613
Пелене	0,3	6	6	6	6	7	31
Дрво	3	58	59	61	63	65	307
Минерални отпад	8,4	161	166	172	177	182	858
Остало	19	365	376	388	400	412	1941
Остало	100	1921	1980	2042	2105	2170	10218

3.2.3. Издвајање корисних фракција из отпада

Од инфраструктуре за одвојено прикупљање отпада, општина има 1 **зелени оток** постављен код основне школе. На подручју општине се врши одвојено сакупљање картона путем посебних корпи које су постављене у ужем урбаном подручју и већим мјесним заједницама - МЗ Прибој и МЗ Корај. Врши се и одвојено сакупљање најлона путем великих врећа (140l). Укупна количина прикупљеног картона у 2021. години износила је 332 тоне. Подаци о прикупљеној количини најлона нису доступни.

На подручју општине Лопаре тренутно се не врши издвајање опасног отпада из домаћинства.

3.3. Производни отпад (опасни и неопасни)

Доминанта индустрија на подручју општине Лопаре је метална индустрија („Термал Инт“, „Термоелектро опрема“, Д.о.о. „Бокић метал“, Д.о.о. „Спринклер“, Д.о.о. „Mb therm“, Д.о.о. „Дуометал“). Од већих привредних субјеката присутне су и фирме из области дрвне индустрије („Ентеријер Којић“, „Поливита“, „Мајевица РЦ“).

Комунално предузеће од наведених фирми преузима стандардни отпад, док нема посебно склопљене уговоре за преузимање отпада од локалних фирми.

3.4. Посебне категорије отпада

3.4.1. Кабасти отпад

Када је у питању кабасти отпад фирма ЈКП „Чистоћа“ Лопаре повремено врши одвоз кабастиг отпада на различите локације, без посебних процедура, на основу захтјева грађана.

3.4.2. Амбалажни отпад

Амбалажни отпад од стране јавних институција, јавних и неколико приватних предузећа (пластика, стакло, лименке, папир) се раздваја приликом одлагања и исти се преузима од фирме Д.о.о. „Brave“, која врши паковање и продају отпада.

Тренутно се не врши одвајање отпада по домаћинствима.

3.4.3. Електрични и електронички отпад (ЕЕО)

Ова врста отпада се углавном мијеша заједно са осталим оптадом када су у питању домаћинства, док поједине фирме ову врсту отпада продају или мијењају.

3.4.4. Отпадне гуме

На територији општине Лопаре раде 4 (четири) аутомеханичарске и 3 (три) вулканизерске радње у оквиру чијих активности настају отпадне гуме, које се углавном продају фирмама за рециклажу.

3.4.5. Стара возила

Отпадно возило је возило које ради оштећења, дотрајалости или других узрока посједник одбацује, намјерава или га мора одбацити. Оваква возила завршавају на аутоотпаду гдје се врши поновна употреба искористивих дијелова, док се неискористиви дијелови аутолимарије продају откупљивачима старог жељеза. Напуштена возила која се одлажу у околиш уклањају се од стране приватних лица која се баве препродајом старог жељеза, што доприноси смањењу количина отпадних возила. На подручју општине је регистрована једна фирма која се бави скупљањем половних возила тј. ауто отпада (Ауто отпад „Ђукић“).

3.4.6. Отпадна уља и масти

На територији општине Лопаре идентифицирано је више произвођача отпадних уља и масти од којих су најзначајнији: угоститељски објекти, хотели/мотели, бензинске станице и привредни субјекти која се баве дјелатностима везаним за сервисирање и прање возила, те вулканизерску дјелатност. Сви ови објекти би требали имати одговарајуће spremнике (сепараторе) за механичка и јестива уља и масти који би се требали празнити од стране овлашћених лица за збрињавање ове врсте отпада.

На подручју општине Лопаре послују 4 бензинске пумпе („САС“ 2 пумпе, Нестро петрол 1 пумпа и Нешковић).

Информације о начину складиштења отпадних уља нису доступне.

3.4.7. Отпадне батерије и акумулатори

На подручју општине Лопаре не постоји овлаштена фирма за преузимање ове врсте отпада. Неколико фирми преузима ову врсту отпада (акумулатори) и за исте врши замјене код овлашћених дистрибутера.

3.4.8. Отпад из здравствених и ветеринарских установа

На подручју општине као генератори медицинског отпада идентификовани су: Дом здравља „др Роса Хаџивуковић“ Лопаре са три амбуланте породичне медицине у Корају, Мртвици и Прибоју. Одлагање медицинског отпада у ЈУ Дом здравља је регулисано Правилником о управљању медицинским отпадом у Дому здравља и Процедурама о управљању медицинским отпадом и Одлуком о именовању лица за управљање отпадом. Одвајање медицинског отпада се посебно третира и Дом здравља врши посебно одвајање медицинског отпада у складу са прописима и стандардима.

Поред ЈУ Дом здравља, на подручју општине Лопаре су регистроване и Здравствене установе стоматолошка амбуланта „Модент“ вл. Бранко Станковић, Здравствена установа стоматолошка амбуланта „Санодент“ вл. Огњенка Сандић, Здравствена установа стоматолошка амбуланта „Стоматолошки центар Савић“ вл. Станица Савић.

Од ветеринарских установа на подручју општине овом дјелатношћу се баве 2 (двје) ветеринарске станице. Према добијеним подацима од запосленика ветеринарске станице укупне количине су минималне због мањка посла, а отпад који се произведе (кесице, пластичне и стаклене бочице, оштри отпад и др.) завршава у контејнерима за комунални отпад.

3.4.9. Отпад животињског поријекла

Из општине Лопаре нису били доступни подаци о количинама анималног отпада који се збрињава, као ни начин збрињавања ове врсте отпада.

На подручју општине укупно раде 2 (двје) месница које су произвођачи клаоничког отпада који отпад самостално збрињавају.

3.4.10. Фармацеутски отпад

На подручју општине Лопаре, 6 приватних апотека са фармацеутским отпадом које морају поступати у складу са *Правилником о управљању медицинским отпадом* („Службени гласник Републике Српске“, број: 90/06) те *Правилником о начину складиштења, паковања и обиљежавања опасног отпада* („Службени гласник Републике Српске“, број 49/15).

3.4.11. Грађевински отпад

Када су у питању грађани који врше изградњу, адаптацију или санацију стамбених објеката није риједак случај да се грађевински отпад илегално одлаже поред контејнера за

комунални отпад или на илегалну депонију комуналног отпада и препушта комуналном предузећу на збрињавање.

3.4.12. Биоразградиви отпад

Органски отпад прикупљен приликом активности одржавања зелених површина одлаже се у шумским подручјима или на посебним површинама гдје се од истог прави компост који се даље користи за ђубрење зелених површина.

3.4.13. Муљ из септичких јама и уређаја за прочишћавање

На подручју општине Лопаре не постоји постројење за третман отпадних вода. Муљ од септичких јама и уређаја се повремено од стране физичких лица (која на различите начине врше чишћење истих) се уклања просипањем у ријечне токове.

3.5. Анализа и закључци

- У морфолошкој структури отпада 42% чини рециклажни отпад што указује на потенцијал за одвојено сакупљање и искориштавање, с циљем смањења количина отпада који се одлаже на регионалну депонију.
- Опасни отпад из домаћинства се не прикупља одвојено како налаже Стратегија управљања отпадом у РС.
- Непостојање одвојеног прикупљања отпада што је дијелом посљедица непостојања посуда за селективно прикупљање отпада. Комплетан отпад са подручја цијеле општине Лопаре се одлаже на регионалну депонију у Бијељини.
- Утврђен је недостатак егзактних података/информација о укупним количинама и посједовању уговора за збрињавање посебних категорија отпада које генерира привредни сектор.
- Општина Лопаре је надлежна само за сакупљање и збрињавање комуналног отпада. Међутим, често се дешава да остале врсте отпада, као што је медицински, хемијски, клаонички отпад и друге посебне категорије отпада, укључујући и оне опасне, се углавном не издвајају из мијешаног отпада у домаћинству, а често ни у привредним субјектима, тако да већина тог отпада заврши у мијешаном отпаду, а самим тим и на депонији. Због тога је неопходно посебну пажњу посветити рјешавању овог проблема и да се одговорност за управљање овим врстама отпада пренесе на надлежне институције, оператере или фирме.
- Уколико се настави управљати отпадом на начин на који се тренутно управљања отпадом, без претходног издвајања рециклажног и биоразградивог отпада, у току планског периода ће се одложити 10.218 тона отпада. Ово значи и велики новчани притисак на пословање ЈКП. Ако се посматра трошак одлагања на регионалну депонију који износи преко 500.000 КМ у планском периоду (количина отпада x цијена одлагања по тони), јасно је да се принцип „искључивог одлагања отпада“ дугорочно не исплати те да се средства могу преусмјерити у одрживо пословање (нпр. набавка канти за одвојено прикупљање, индивидуални компостери итд).

4 ПОСТОЈЕЋИ СИСТЕМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

4.1. Оператори система

4.1.1. Јавна комунална предузећа

За управљање комуналним отпадом на подручју општине Лопаре задужено је ЈКП „Чистоћа“ Лопаре. Општи подаци о ЈКП дати су у табели:

Табела 7. Основни подаци о ЈКП Чистоћа Лопаре

1.	Пуни назив	Јавно комунално предузеће “Чистоћа” д.о.о. Лопаре
2.	Правни статус	Друштво са ограниченом одговорношћу
3.	Адреса	Цара Душана б.б. Лопаре
4.	Телефон/факс	055/651-100
5.	Е-маил адреса	jkpcistocadoolopare@gmail.com
6.	Власништво са структуром	Основни капитал Предузећа износи 1,00 КМ и представља улог оснивача општине Лопаре са 100% - тним удјелом
7.	Шифра и назив регистроване дјелатности	38.1 - Сакупљање отпада
8.	ИД број	4403665550003
9.	ПДВ број	403665550003

Ради обезбеђивања услова за управљањем комуналним отпадом, Одлуком Скупштине општине Лопаре број: 01/1-022-1-157/13 основано је 30. децембра 2013. године, ЈКП “Чистоћа” д.о.о. Лопаре („Службени гласник Општине Лопаре“ број: 01/14), када је донесен и важећи статут ЈКП од стране Скупштине општине Лопаре, у својству скупштине предузећа. Комуналне дјелатности које су повјерене ЈКП “Чистоћа” д.о.о. Лопаре су следеће:

Претежна дјелатност ЈКП “Чистоћа” је: 38.1 - прикупљање отпада.

Осим наведене предузеће се бави и другим дјелатностима, као што су:

- 36.00 - прикупљање, прочишћавање и снабдијевање водом
- 37.00 - канализација
- 38.11 - прикупљање неопасног отпада
- 38.21 - обрада и одлагање неопасног отпада
- 38.31 - растављање олупина
- 38.32 - рециклажа (прерада) разврстаних материјала
- 39.00 - дјелатност санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом
- 46.76 - трговина на велико осталим полупроизводима
- 46.77 - трговина на велико отпаcima и остацима
- 49.41 - друмски превоз терета
- 52.10 - складиштење
- 69. 20 - рачуноводствене, књиговодствене и ревизорске дјелатности, дјелатности савјетовања које се односе на порезе
- 70.10 - управљање економским субјектом
- 81.10 - помоћне дјелатности управљања зградама
- 81.21 - основно чишћење зграда
- 81.22 - остале дјелатности чишћења зграда и објеката
- 81. 30 - услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина.

Упис у судски регистар, извршен је код код Окружног привредног суда у Бијељини, Рјешењем број: 059-0-Рег-14-000 020 од 20.01.2014. године.

Предузеће посједује Дозволу за управљање отпадом за дјелатност транспорта и сакупљања отпада издату од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС, број: 15.04-962-75/16.

4.1.2. Оператори система за збрињавање посебних категорија отпада

Детаљан приказ приватних предузећа која су добила дозволе да се баве управљањем отпадом, сакупљањем рециклабилних материјала и рециклажом дат је у следећој табели.

Табела 8. Приватна предузећа која имају одобрење за обављање дјелатности управљања и рециклаже отпада у Републици Српској

Ред.бр.	Предузеће	Општина	Дјелатност
1.	„Сладабони“ д. о. о.	Бања Лука	Трговина дијеловима и прибором за моторна возила
2.	„Bill Colour Metal“ д. о. о.	Бања Лука	Трговина на велико отпадом и отпадом
3.	„ЕКО-ЕВРО ТИМ“ д. о. о.	Бања Лука	Остале услужне делатности
4.	"Ср Призма Комерц" д. о. о.	Бања Лука	Трговина деловима и прибором за моторна возила
5.	ЕУРО БЕТА	Бања Лука	Амбалажни отпад
6.	„Нова сировина“ А. Д.	Бања Лука	Сакупљање, прерада и пласман секундарних сировина
7.	„Боро“ д. о. о.	Бијељина	-
8.	„DMG Company ” д. о. о.	Бијељина	Рециклажа неметалног отпада и остатака
9.	"Екологија Спрос"	Бијељина	Индустријски и комунални отпад
10.	„Милкус Доо Пале“ РЈ	Бијељина	Рециклажа метала и металног отпада
11.	„Оператива“ д. о. о.	Бијељина	Комуналне услуге
12.	„Оморика рециклажа” д. о. о.	Добој	Рециклажа ПЕТ амбалаже
13.	"Сировинапродукт" А. Д.	Добој	Рециклирање металних остатака и отпада
14.	„Секундарац“ д. о. о.	Градишка	Предузеће за промет и прераду секундарних сировина
15.	„Еко-Траде” д. о. о.	Градишка	Индустријско чишћење, сакупљање и прерада отпада, извоз опасног отпада
16.	„Мулалић“ д. о. о.	Градишка	-
17.	„Еуро-Хем” д. о. о.	Кнежево	Одлагање плутајућег отпада
18.	„Ерб комерц“ д. о. о.	Лакташи	-
19.	"КТЛ" д. о. о.	Лакташи	-
20.	"Промал" д. о. о.	Лакташи	Сакупљање, прерада и промет металног и неметалног отпада и остатака
21.	„Топ метал“ д. о. о.	Лакташи	Рециклажа, откуп и прерада свих врста секундарних сировина.
22.	„Боксит“ А. Д.	Милићи	-
23.	„Амар пласт“ д. о. о.	Модрича	Рециклажа неметалних остатака и отпада
24.	„ЛНП Јанковић“ д. о. о.	Осмаци	Протектирање (заштита) гума
25.	„Гуматект АГ“ д. о. о.	Пале	Протектирање (заштита) спољних гума
26.	„Кемокоп” д. о. о.	Петрово	Објект за сакупљање, третман и привремено складиштење опасног отпада
27.	„Ауто жути“ д. о. о.	Приједор	Одржавање и поправка моторних возила
28.	"Фермо" д. о. о.	Приједор	Рециклирање металних остатака и отпада
29.	„Инсталло Комерц“ д. о. о.	Приједор	-
30.	„Д.Д. Комерц“ д. о. о.	Прњавор	Откуп секундарних сировина
31.	„NP Company ” д. о. о.	Шамац	Екстракција глине и песка
32.	„Кемис СРС“ д. о. о.	Шамац	Сакупљање и привремено складиштење свих врста опасног отпада до коначног одлагања
33.	„Бис Протект“ д. о. о.	Србац	Протектирање (заштита) гума

Ред.бр.	Предузеће	Општина	Дјелатност
34.	„Интермонт“ д. о. о.	Угљевик	Изградња објеката (високоградња) и изградња објеката нискоградње
35.	„Синма промет“ д. о. о.	Вишеград	Рециклирање металних остатака и отпада
36.	„Дагум“ д.о.о	Зворник	Протектирање (заштита) гума

Извор: Министарство уређења простора, грађевинарства и екологије

Квантитативном и квалитативном анализом предузећа која се баве сакупљањем, прерадом, рециклажом и прометом секундарних сировина утврђено је да предузећа имају неколико добављача сировина: самостално сакупљање, откуп од грађана, откуп од индустрије, откуп од привреде, откуп од комуналних предузећа. Међутим, као највећи недостатак уочена је нестабилност и несигурност тржишта проузрокована недовољно развијеном индустријом у Републици Српској.

Покривеност становништва услугом прикупљања отпада тренутно износи 70%. Преосталих 30% још увијек није покривено услугом због удаљености и неприступачне путне инфраструктуре (становницима тих подручја најближа инфраструктура за одлагање отпада налази се на 1 километар удаљености од мјеста становања).

Инфраструктура за сакупљање комуналног отпада подразумијева контејнере: 500 контејнера запремине 1,1 m³, 700 канти запремине 120 литара, 300 канти запремине 240 литара те у просјеку 1000 кеса запремине 140 литара и неколико корпи за одвојено сакупљање папира, картона и најлона (само у урбаном подручју општине). Контејнери нити у урбаним нити у руралним подручјима нису наткривени или заштићени нишама.

Возила намијењена за транспорт отпада укључују камион смећар Iveco Eurocargo (2013. годиште) запремине 3,5 тоне, камион смећар Mercedes Actros (2002. годиште) запремине 10 тона, камион смећар MAN TGA (2002. годиште) запремине 10 тона и Iveco Daily кипер за крупни отпад (2013. годиште) запремине 1 тоне. Јавно комунално предузеће „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре, коме је додијељено обављање комуналних дјелатности, дјелимично технички је опремљено за обављање дјелатности пружања комуналних услуга.

Отпад прикупљен на подручју општине Лопаре **одлаже** се на **Регионалну санитарну депонију** „Бријесница“ у Бијељини. Преостали капацитет за одлагање отпада на регионалну депонију у Бијељини тренутно износи 60%. Општина је раније имала **локалну депонију** која је финансијским средствима општине затворена и санирана прије цца. 10 година. Тренутна цијена одлагања на регионалну депонију износи 50 КМ + ПДВ по тони отпада. С обзиром на удаљеност општине Лопаре од регионалне депоније и да камиони за одвоз отпада пређу и до 75 км дневно (због удаљености појединих подручја општине) те узимајући у обзир степен наплате услуге одвоза отпада, тренутна цијена одлагања отпада на регионалну депонију није рентабилна за комунално предузеће (када се узму у обзир сви трошкови, одлагање једне тоне отпада на регионалну депонију комунално предузеће кошта и до 120 КМ). Одвоз отпада на регионалну депонију се врши најмање једном дневно (7 тона отпада).

Не постоји план за преусмјеравање одлагања отпада на другу локацију будући да је Општина Лопаре суоснивач Јавног предузећа регионална депонија „Еко-деп“ д.о.о. које управља Регионалном санитарном депонијом „Бријесница“ и самим тим има обавезу да одлаже отпад на поменуто депонију.

Води се евиденција о броју и локацијама **дивљих депонија** на подручју општине. Ове депоније су претежно присутне на подручјима шума и дијеловима општине који тренутно нису прекривени услугом прикупљања. Тренутно је активно око 20 дивљих депонија на подручју општине. Општина има развијен програм уклањања дивљих депонија. У сврху праћења нелегалног одлагања отпада на појединим локацијама постављене су надзорне камере. Тренутно је у изради ГИС мапа са локацијама и информацијама о саставу и количинама отпада на активним дивљим депонијама. Санација дивљих депонија се врши у складу са плановима и доступним ресурсима.

Од објеката, општина има центар за кабасти отпад који је лоциран на парцели која је у посједу ЈКП „Чистоћа“. Тренутно је у плану изградња претоварне станице која ће такође бити лоцирана на парцели која је у посједу ЈКП „Чистоћа“.

ЈКП је од Општине добило простор за изградњу додатних објеката и инфраструктуре за управљање отпадом (гараже за возила, сортирница, рециклажно двориште), али ЈКП тренутно нема финансијска средства за њихову изградњу.

4.2. Анализа и закључци

- Мијешани комунални отпад са подручја Општине одлаже на регионалну депонију Бијељина, а у најави је и повећање цијене одлагања отпада.
С тим у вези, да би се обезбиједило одрживо пословање предузећа, Општина Лопаре је почетком године покренула активности раздвајања отпада код јавних институција и предузећа. Отпад се разврстава у различите контејнере и преузима за даљу дистрибуцију.
- Локална депонија је затворена и санирана. На подручју општине Лопаре је идентификовано око 20 мањих дивљих депонија које се постепено уклањају.
- ЈКП „Чистоћа“ Лопаре нема довољан број контејнера како би се вршило одвајање отпада за све категорије становништва. Раздвајање отпада је ограничено на јавне установе и приватна предузећа, док недовољног броја контејнера грађани не врше раздвајање.
- Непосједовање опреме за претходну обраду одвојено прикупљеног отпада. Дио опреме у посједу приватне фирме „Brave“ д.о.о. Лопаре која има пресу за пресовање чврстог отпада, које преузима од комуналног предузећа и продаје на тржишту.
- Осим медицинског отпада, не постоји систем одвојеног прикупљања специјалног отпада тако да се опасни отпад из домаћинства, кабасти отпад и електронички отпад заједно са осталим комуналним отпадом одвози на депонију.
- На подручју Општине постоји расположиви простор за изградњу инфраструктуре за третман отпада у виду сортирнице и рециклажног дворишта.

5 ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

На основу члана 39. став 2. тачка 11. Закона о локалној самоуправи (*"Службени гласник Републике Српске"*, број: 97/16, 36/19 и 61/21), Скупштина општине Лопаре даје сагласност на цијену комуналних услуга. ЈКП „Чистоћа“ Лопаре је предузеће задужено за одвоз комуналног отпада на подручју Општине и исто подноси захтјев надлежном одјељењу за сагласност на цјеновник својих услуга одвоза комуналног отпада. Одобрени цјеновник објављује се у Службеном гласнику општине Лопаре и на интернет страници. Осим овог наведеног, нема других активности ни механизма које комунална предузећа користе за комуникацију са грађанима.

Тренутна цијена за услуге прикупљања и одвоза отпада за домаћинства износи 12 КМ са ПДВ-ом мјесечно по домаћинству те 32 КМ са ПДВ-ом мјесечно за привредне субјекте, сходно Одлуци о комуналној накнади („Службени гласник Општине Лопаре“, број: 254/19). Измјена тарифа, односно повећање цијена за пружање услуге и прикупљања и одвоза комуналног отпада извршена је посљедњи пут 2019. године.

Процјена степена наплате се врши на основу склопљених уговора о пружању услуге и тренутно износи 80%.

Висине тарифа и степен наплате за пружене услуге сакупљања отпада нису задовољавајући на начин да могу покрити укупне трошкове пословања комуналног предузећа. Постојећи начин обављања комуналне дјелатности сакупљање и одвоз кућног комуналног отпада не осигурава у потребној мјери самоодрживост ових услуга. С тим у вези, ЈКП преостале трошкове покрива финансијским средствима из других дјелатности предузећа. У контексту наплате пружених услуга, ЈКП се тренутно суочава са проблемом да поједина домаћинства (5%) не желе да потпишу уговор и на тај начин се обавезу на плаћање пружене услуге прикупљања и одвоза комуналног отпада.

6. ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ И ЈАЧАЊЕ ЈАВНЕ СВИЈЕСТИ

Информисање корисника комуналних услуга о тренутном стању, а исто тако и обавјештавање о новонасталим ситуацијама, када су у питању кварови али и друге активности на побољшању пружања комуналних услуга на територији коју покрива својим услугама, се не врши. На веб страници општине Лопаре нема довољно информација о комуналним дјелатностима, начину прикупљања и времену транспорта отпада.

Анализом наведених канала комуникације утврђено је да се друштвене мреже и веб странице не ажурирају довољно често, нити садрже довољно информација о комуналним дјелатностима, начину прикупљања и времену транспорта отпада.

ЈКП повремено организује активности уређења животне средине (чишћење појединих подручја, корита ријеке, исл.), потом активности у сарадњи са школама (еколошке секције) те предавања и трибине на тему заштите животне средине.

На подручју општине Лопаре постоји три удружења која се баве екологијом и то:

1. Удружење грађана „Мајевички акцијаши“ Лопаре,
2. Удружење љубитеља природе „Вецо и Бецо“ Лопаре
3. Удружење грађана „Еко-Леонардо“ Прибој.

Општина Лопаре финансира, суфинансира и подржава разне пројекте у сарадњи са невладиним организацијама као што су акције чишћења, набавке комуналних канти, уређење зелених површина, набавка и сађење украсног биља, Пројекат „Април мјесец чистоће“ као и разне друге. Укључена је и у обуке које се кроз заједничке пројекте врше у циљу подизања свијести грађана са подручја општине Лопаре, везано за заштиту животне средине, као иначинима збрињавања и третмана комуналног отпада.

7. СТРАТЕШКИ ОКВИР И ПОТРЕБНЕ ПРОМЈЕНЕ

Назив мјере / активности	Временски оквир	Одговорна институција / организација	Процијењена финансијска средства (КМ)	Извор средстава	Показатељ реализације мјере
Стратешки циљ 1: Усклађивање/доношење нових прописа					
Мјера 1.1. Усвојити Одлуку о начину поступања са комуналним отпадом	2023-2024.	Општина Лопаре	-	Буџет општине	Усвојена Одлука
Мјера 1.2. Усвајање измјене Одлуке о комуналном реду	2023-2024.	Општина Лопаре	-	Буџет општине	Усвојена Одлука
Мјера 1.3. Појачати инспекцијски надзор над provedбом нових прописа у области управљања комуналним отпадом и посебних категорија отпада, нарочито за потребе функционисања система раздваја чврстог отпада	Континуирано	Комунална полиција	-	Буџет општине	Надзор над физичким и правним лицима која генеришу комунални отпад и отпад посебних категорија и бољи увид у праћење примјене прописа о начину одлагања отпада
Мјера 1.4. Израда календара за одвоз отпада	2024.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре	-	Буџет ЈКП-а	Објављен календар одвоза смећа по мјесним заједницама
Мјера 1.5. Активности на проширењу броја корисника са тренутних 80% на 95%	Континуирано	ЈКП Чистоћа Лопаре Комунална полиција	10.000 /год.	ЈКП Чистоћа	Број потписаних уговора
Мјера 1.6. Извршити евидентирање свих правних субјеката који производе посебне категорије отпада. Евиденција треба минимално да саржи називе правних субјеката, врсте и количине посебних категорија који се генерише и информацију о начину збрињавања истих	2024.-2025.	Општина Лопаре и ЈКП	2.000 /год.	Буџет општине	Регистар загађивача унутар општине

Назив мјере / активности	Временски оквир	Одговорна институција / организација	Процијењена финансијска средства (КМ)	Извор средстава	Показатељ реализације мјере
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину					
Мјера 2.1. Санација нелегалних депонија и постављање видео надзора или додатних контејнера мин. капацитета 5m ³ у циљу спречавања поновног настанка истих на датим локацијама (Санирати 20 илегалних депонија)	2024-2025.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Општина Лопаре	10.000 / илегално одлагалиште 200.000	Општински и ЈКП буџети и међунар. финан. механизми и институције	Број уклоњених и санираних одлагалишта у односу на идентификовани број нелегалних одлагалишта
Мјера 2.2. Набавка контејнера за раздвајање чврстог отпада : Набавка 100 контејнера 1,1 м ³ за прикупљање рециклажних материјала, канти 240 л 500 ком, набавка канти 120 л 200 ком. за индивидуална домаћинства	2024-2025.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Општина Лопаре Д.о.о. „Brave“ Лопаре	Контејнери: 100 ком x 800 = 80.000 Канте 240 л: 500 ком x 120 = 60.000 Канте 120 л: 200 ком x 60 = 12.000	Општински и ЈКП буџети и међунар. финан. механизми и институције	Количина прикупљеног раздвојеног чврстог отпада
Мјера 2.3. Набавка контејнера 1,1м ³ за мјешани комунални отпад у циљу 20% обнове постојећих и дотрајалих контејнера	2024-2025.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Општина Лопаре Д.о.о. „Brave“ Лопаре	Контејнери: 30.000	Општински и ЈКП буџети и међунар. финан. механизми и институције	Количина прикупљеног мјешаног комуналног отпада

Назив мјере / активности	Временски оквир	Одговорна институција / организација	Процијењена финансијска средства (KM)	Извор средстава	Показатељ реализације мјере
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину					
Мјера 2.4. Набавка возила за одвоз смећа (набавка камиона кипера дуплака носивости 10 t, за сакупљање отпада у руралним подручјима и мањег камиона) за мјешани комунални отпад и једног мањег за рециклажни отпад	2024-2025.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Општина Лопаре Д.о.о. „Brave“ Лопаре	250.000	Општински и ЈКП буџети и међунар. финан. механизми и институције	Набављена 3 возила за одвоз мјешаног и рециклажног отпада
Мјера 2.5. Анализа локације за успоставу депоније грађевинског отпада те успостава депоније грађевинског отпада за отпад са потребном документацијом	2024-2026.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Општина Лопаре Д.о.о. „Brave“ Лопаре	12.000	Општински и ЈКП буџети и међунар. финан. механизми и институције	Уређена депонија за одлагање грађевинског отпада
Мјера 2.6. Пројектна документација за успоставу заједничке претоварне станице за 4 сусједне општине (Лопаре, Угљевик, Челић и Теочак) које одвозе комунални отпад на регионалну депонију у Бијељини	2024. - 2027	Општина Лопаре, ЈКП и партнерске општине и њихова комунална предузећа	Укупна вриједност Студије: 16.000 KM 4.000 / општина	Буџет општине Лопаре и партнерс. Општина, буџет комунал. предузећа Грант средства од стране домаћих и међун. институција и организација	Успостављена сарадња са партнерским општинама, израђена Студија за изградњу Претоварне станице
Мјера 2.7. Пројектна документација којом ће бити дефинисана локација и опрема новог рециклажног дворишта које ће представљати дуготрајно рјешење за привремено складиштење рециклажног отпада и посебних категорија отпада	2024-2027	Општина Лопаре и ЈКП	Пројекат и студија: 12.000	Буџет општине и комунал. предузећа Грант средства дом. и међунар. институција и организац.	Одређена локација и започета процедура изградње

Назив мјере / активности	Временски оквир	Одговорна институција / организација	Процијењена финансијска средства (KM)	Извор средстава	Показатељ реализације мјере
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину					
Мјера 2.8. Изградња и опремање рециклажног дворишта према резултатима одобрене пројектне документације из претходне ставке	2024-2027	Општина Лопаре и ЈКП	Изградња и опремање: 500.000	Буџет општине и комунал. предузећа Грант средства дом. и међунар. институција и организац.	Одређена локација и започета изградње и опремања рециклажног дворишта
Мјера 2.9. Набавка компостера за кућно компостирање (500 комада)	2024-2026.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре	Компостери – 500 ком x 80 = 40.000	Буџет Донатори	Набављени компостери
Мјера 2.10. Израдити план постављања комуналних објеката према којем ће се одредити свака појединачна локација комуналних објеката	2024	Општина Лопаре ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре	2.500	Буџет Донатори	Одређене локације комуналних објеката
Мјера 2.11. Организовано преузимање крупног отпада према усвојеном плану	Континуирано	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре	5.000 / год	Буџет Донатори	Организовано преузимање крупног отпада према усвојеном плану
Мјера 2.12. Израдити план постављања комуналних објеката према којем ће се одредити свака појединачна локација комуналних објеката	2024	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Општина Лопаре Д.о.о. „Brave“ Лопаре	1.500	Буџет Донатори	Одређене локације комуналних објеката
Мјера 2.13. Формирати Тим за провођење и мониторинг ПУО	2023-2027	Општина Лопаре ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре	-	Буџет Донатори	Формиран тим

Назив мјере / активности	Временски оквир	Одговорна институција / организација	Процијењена финансијска средства (КМ)	Извор средстава	Показатељ реализације мјере
Стратешки циљ 3: Подизање јавне свијести становништва о проблематици управљања отпадом					
Мјера 3.1. Провести кампању за подизање јавне свијести у вези са одвојеним прикупљањем отпада у Општини Лопаре (кампања према грађанима преко мјесних заједница, према јавним установама и према привредницима). Кампања подразумијева едукацију становништва те израду и дистрибуцију летака и пропагандних материјала	2024-2027.	Општина Лопаре ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Технолошки факултет Зворник	2.000 / год	Буџет општине Лопаре Донатори	Број домаћинстава обухваћен кампањом
Мјера 3.2. Едукација дјеце школског И предшколског узраста о значају раздвајања отпада	2024-2025.	Општина Лопаре	2.000 /год	Буџет општине Лопаре Донатори	Број становништва (дјеце) обухваћен кампањом
Мјера 3.3. Медијска оглашавања: информисање становништва о различитим акцијама прикупљања отпада као и промовисање примјера добре праксе као алата за развијање јавне свијести	2024-2025.	Општина Лопаре ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Технолошки факултет Зворник	2.000/ год	Буџет Донатори	Информисано становништво
Мјера 3.4. Промовисање примјера добре праксе као алата за развијање јавне свијести	2024-2025.	Општина Лопаре ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Лопаре Технолошки факултет Зворник	1.000/ год	Буџет Донатори	Информисано становништво

8 ПРОГРАМ МЈЕРА И АКТИВНОСТИ СА ПРОЦЈЕНОМ ТРОШКОВА

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (КМ)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 1: Усклађивање/доношење нових прописа							
Мјера 1.1. Усвојити Одлуку о начину поступања са комуналним отпадом	2023-2024.	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.2. Усвајање измјене Одлуке о комуналном реду	2023-2024.	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.3. Појачати инспекцијски надзор над provedбом нових прописа у области управљања комуналним отпадом и посебних категорија отпада, нарочито за потребе функционисања система раздвајања чврстог отпада.	Континуирано	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.4. Израда календара за одвоз отпада	2024.	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.5. Активности на проширењу броја корисника са тренутних 80% на 95%	Континуирано	10.000 /год.	-	10.000	10.000	10.000	10.000
Мјера 1.6. Извршити евидентирање свих правних субјеката који производе посебне категорије отпада. Евиденција треба минимално да саржи називе правних субјеката, врсте и количине посебних категорија који се генерише и информацију о начину збрињавања истих.	2024-2025.	2.000/год	-	2.000	2.000		

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (KM)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину							
Мјера 2.1. Санација нелегалних депонија и постављање видео надзора или додатних контејнера мин. капацитета 5m ³ у циљу спречавања поновног настанка истих на датим локацијама (Санирати 20 нелегалних депонија)	2024-2025.	10.000 / нелегално одлагалиште 200.000	-	10.000	10.000		
Мјера 2.2. Набавка контејнера за раздвајање чврстог отпада : Набавка 100 контејнера 1,1 m ³ за прикупљање рециклажних материјала, 500 комада канти 240l, 200 комада канти 120l за индивидуална домаћинства	2024-2025.	Контејнери: 100 ком x 800 = 80.000 Канте 240l: 500 ком x 120 = 60.000 Канте 120l: 200 ком. x 60 = 12.000	-	76.000	76.000		
Мјера 2.3. Набавка контејнера 1,1 m ³ за мјешани комунални отпад у циљу 20% обнове постојећих и дотрајалих контејнера	2024-2025.	Контејнери: 30.000	-	15.000	15.000		
Мјера 2.4. Набавка возила за одвоз смећа (набавка камиона кипера дуплака носивости 10 t за сакупљање отпада у руралним подручјима, мањег камиона за мјешани комунални отпад и једног мањег камиона за рециклажни отпад).	2024-2025.	250.000		150.000	100.000		

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (KM)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину							
Мјера 2.5. Анализа локације за успоставу депоније грађевинског отпада и успостава депоније грађевинског отпада за отпад са потребном документацијом	2024-2026.	12.000		4.000	4.000	4.000	
Мјера 2.6. Пројектна документација за успоставу заједничке претоварне станице за 4 сусједне општине (Лопаре, Угљевик, Челић и Теочак) које одвозе комунални отпад на регионалну депонију у Бијељини	2024 – 2027.	Укупна вриједност Студије: 16.000 4.000 / општина		4.000			
Мјера 2.7. Пројектна документација којом ће бити дефинисана локација и опрема новог рециклажног дворишта које ће представљати дуготрајно рјешење за привремено складиштење рециклажног отпада и посебних категорија отпада	2024-2027.	Пројекат и студија: 12.000		6.000	6.000		
Мјера 2.8. Изградња и опремање рециклажног дворишта према резултатима одобрене пројектне документације из претходне ставке	2024-2027.	Изградња и опремање : 500.000			100.000	200.000	200.000
Мјера 2.9. Набавка компостера за кућно компостирање (500 комада)	2024-2026.	Компостери - 500 ком. x 80 = 40.000		10.000	10.000	20.000	
Мјера 2.10. Израдити план постављања комуналних објеката према којем ће се одредити свака појединачна локација комуналних објеката.	2024.	2.500		2.500			

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (KM)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину							
Мјера 2.11. Организовано преузимање крупног отпада према усвојеном плану.	Континуирано	5.000 / год		5.000	5.000	5.000	5.000
Мјера 2.12. Израдити план постављања комуналних објеката према којем ће се одредити свака појединачна локација комуналних објеката.	2024.	1.500		1.500			
Мјера 2.13. Формирати Тим за провођење и мониторинг ПУО	2023-2027.	-					
Стратешки циљ 3: Подизање јавне свијести становништва о проблематици управљања отпадом							
Мјера 3.1. Провести кампању за подизање јавне свијести у вези са одвојеним прикупљањем отпада у Општини Лопаре (кампања према грађанима преко мјесних заједница, према јавним установама и према привредницима). Кампања подразумијева едукацију становништва те израду и дистрибуцију летака и пропагандних материјала.	2024-2027.	2.000 /год		2.000	2.000	2.000	2.000
Мјера 3.2. Едукација дјеце школског и предшколског узраста о значају раздвајања отпада.	2024-2025.	2.000 / год		2.000	2.000		
Мјера 3.3. Медијска оглашавања: информирање становништва о различитим акцијама прикупљања отпада као и протовисање примјера добре праксе као алата за развијање јавне свијести.	2024-2025.	2.000 / год		2.000	2.000		

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (KM)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 3: Подизање јавне свијести становништва о проблематици управљања отпадом							
Мјера 3.4. Протовисање примјера добре праксе као алата за развијање јавне свијести	2024-2025.	1.000 /год		1.000	1.000		
У К У П Н О			-	303.000	345.000	241.000	217.000

Укупна инвестициона вриједност за реализацију свих предвиђених мјера Плана управљања отпадом општине Лопаре за период 2023-2027 износи 1.106.000 KM.

9 ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН УПАГАЊА

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (КМ)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 1: Усклађивање/доношење нових прописа							
Мјера 1.1. Усвојити Одлуку о начину поступања са комуналним отпадом	2023-2024.	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.2. Усвајање измјене Одлуке о комуналном реду	2023-2024.	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.3. Појачати инспекцијски надзор над provedбом нових прописа у области управљања комуналним отпадом и посебних категорија отпада, нарочито за потребе функционисања система раздваја чврстог отпада	Континуирано	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.4. Израда календара за одвоз отпада	2024.	-	-	-	-	-	-
Мјера 1.5. Активности на проширењу броја корисника са тренутних 80% на 95%	Континуирано	10.000 /год.	-	10.000	10.000	10.000	10.000
Мјера 1.6. Извршити евидентирање свих правних субјеката који производе посебне категорије отпада. Евиденција треба минимално да саржи називе правних субјеката, врсте и количине посебних категорија који се генерише и информацију о начину збрињавања истих.	2024-2025.	2.000/год.	-	2.000	2.000		

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (КМ)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину							
Мјера 2.1. Санација нелегалних депонија и постављање видео надзора или додатних контејнера мин. капацитета 5м ³ у циљу спречавања поновног настанка истих на датим локацијама (Санирати 20 илегалних депонија).	2024-2025.	10.000 / илегално одлагалиште 200.000	-	10.000	10.000		
Мјера 2.2. Набавка контејнера за раздвајање чврстог отпада : Набавка 100 контејнера 1,1 м ³ за прикупљање рециклажних материјала, канти 240 л 500 ком, набавка канти 120 л 200 ком. за индивидуална домаћинства.	2024-2025.	Контејнери: 100 ком x 800 = 80.000 Канте 240 л: 500 ком x 120 = 60.000 Канте 120 л: 200 ком x 60 = 12.000	-	76.000	76.000		
Мјера 2.3. Набавка контејнера 1,1м ³ за мјешани комунални отпад у циљу 20% обнове постојећих и дотрајалих контејнера.	2024-2025.	Контејнери: 30.000	-	15.000	15.000		
Мјера 2.4. Набавка возила за одвоз смећа (набавка камиона кипера дуплака носивости 10 т, за сакупљање отпада у руралним подручјима И мањег камиона) за мјешани комунални отпад и једног мањег за рециклажни отпад.	2024-2025.	250.000		150.000	100.000		

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (KM)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину							
Мјера 2.5. Анализа локације за успоставу депоније грађевинског отпада те успостава депоније грађевинског отпада за отпад са потребном документацијом.	2024-2026.	12.000	-	4.000	4.000	4.000	
Мјера 2.6. Пројектна документација за успоставу заједничке претоварне станице за 4 сусједне општине (Лопаре, Угљевик, Челић и Теочак) које одвозе комунални отпад на регионалну депонију у Бијељини.	2024 – 2027.	Укупна вриједност Студије: 16.000 4000 / општина		4.000			
Мјера 2.7. Пројектна документација којом ће бити дефинисана локација и опрема новог рециклажног дворишта које ће представљати дуготрајно рјешење за привремено складиштење рециклажног отпада и посебних категорија отпада.	2024-2027.	Пројекат и студија: 12.000		6.000	6.000		
Мјера 2.8. Изградња и опремање рециклажног дворишта према резултатима одобрене пројектне документације из претходне ставке	2024-2027.	Изградња и опремање: 500.000			100.000	200.000	200.000
Мјера 2.9. Набавка компостера за кућно компостирање (500 комада)	2024-2026.	Компостери 500 ком x 80 = 40.000		10.000	10.000	20.000	
Мјера 2.10. Израдити план постављања комуналних објеката према којем ће се одредити свака појединачна локација комуналних објеката.	2024.	2.500		2.500			

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (KM)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 2: Унапређење инфраструктуре за интегрално управљање отпадом с циљем смањења количина отпада за финално одлагање и смањење ризика по животну средину							
Мјера 2.11. Организовано преузимање крупног отпада према усвојеном плану	Континуирано	5.000 /год		5000	5000	5000	5000
Мјера 2.12. Израдити план постављања комуналних објеката према којем ће се одредити свака појединачна локација комуналних објеката	2024.	1.500		1.500			
Мјера 2.13. Формирати Тим за провођење и мониторинг ПУО	2023-2027.	-					
Стратешки циљ 3: Подизање јавне свијести становништва о проблематици управљања отпадом							
Мјера 3.1. Провести кампању за подизање јавне свијести у вези са одвојеним прикупљањем отпада у Општини Лопаре (кампања према грађанима преко мјесних заједница, према јавним установама и према привредницима). Капања подразумијева едукацију становништва, те израду и дистрибуцију летака и пропагандних материјала.	2024-2027.	2.000 / год		2.000	2.000	2.000	2.000
Мјера 3.2. Едукација дјеце школског И предшколског узраста о значају раздвајања отпада	2024-2025.	2.000 / год		2.000	2.000		
Мјера 3.3. Медијска оглашавања: информисање становништва о различитим акцијама прикупљања отпада као и промовисање примјера добре праксе као алата за развијање јавне свијести.	2024-2025.	2.000 /год		2.000	2.000		

Назив мјере / активности	Временски оквир	Процијењена финансијска средства (КМ)	2023	2024	2025	2026	2027
Стратешки циљ 3: Подизање јавне свијести становништва о проблематици управљања отпадом							
Мјера 3.4. Промовисање примјера добре праксе као алата за развијање јавне свијести.	2024-2025.	1.000 /год		1.000	1.000		
УКУПНО			-	303.000	345.000	241.000	217.000

10 ПРАЋЕЊЕ ПРОВЕДБЕ ПЛАНА

Праћење (мониторинг) и ревизија су основни дијелови процеса имплементације активности предвиђених Планом. Праћење имплементације Плана управљања отпадом општине Лопаре за период 2023-2027. године у свим његовим сегментима, утврђеној динамици и роковима реализације, вршит ће Радна група за имплементацију Плана (мониторинг тим). Радну групу Рјешењем именује Начелник општине на плански период одређен Планом, у року од 15 дана од усвајања Плана.

Први састанак Радне групе се планира у року 30 дана од именовања. Именована лица могу оперативнo делегирати одговорна лица за учешће у раду Радне групе, при чему се не искључује потреба за њиховом назочношћу и учешћем у процесу праћења и оцјене постигнутих циљева. Задаћа Радне групе је да:

- Прикупља податке, обрађује их и анализира индикаторе стања животне средине,
- Анализира, оцјењује и сумира резултате завршених активности у текућој години,
- Планира активности и средства за наредну годину,
- Утврђује начин приступања вањским изворима финансирања за оне пројекте за које је то предвиђено.

У планском периоду, Радна група ће се састајати због следећих разлога:

- Одржавања састанка ради евалуације активности у текућој години. Након одржаног радног састанка, Радна група припрема извјештај о степену имплементације Плана који се подноси општинском вијећу на првој наредној сједници. Општинска скупштина усваја или одбија наведени извјештај и предлаже корективне акције у циљу постизања учинковитости и дјелотворности на имплементацији Плана.
- Одржавања састанка ради ажурирања Акционог плана и планирања редослиједа имплементације активности, средстава потребних за њихову реализацију у градском буџету за наредну годину и начина приступања вањским изворима финансирања за оне пројекте за које је то предвиђено. Након другог радног састанка, Радна група припрема Коначни извјештај о имплементацији Плана за текућу годину, те на основу њега и Ревидирани акциони план за наредну годину са приједлогом буџета. Сви документи се подносе Општинској скупштини на првој наредној сједници које усваја или одбија извјештај и одобрава планирање средстава у буџету за наредну годину.

Према Плану управљања отпадом општине Лопаре праћење остваривања циљева бит ће осигурано:

- Праћењем броја подручја и мјесних заједница са којих се организирано прикупља отпад,
- Праћењем ступња финализације критерија и цијена за прикупљање и збрињавање отпада,
- Праћењем броја новосклопљених уговора о одвозу отпада,
- Праћењем смањења броја дивљих депонија.

Индикатори за праћење и евалуацију:

- Количина прикупљеног отпада (t/год);
- Број становника укључених у сервис;
- Број привредних субјеката укључених у сервис;
- Број јавних субјеката укључених у сервис;
- Степен наплате (број домаћинстава или % који плаћа услугу од укупног броја којем је пружена услуга);
- Количина издвојених рециклажних материјала (t/год);
- Приход од продате секундарне сировине (рециклажних материјала) (KM/год);
- Расходи за прикупљање секундарне сировине (KM/год);
- Број акција на подизању јавне свијести;
- Број укључених учесника у програме подизање свијести;
- Количина отпада смањења кроз програме подизања свијести;
- Број пријава инспекције;
- Број санираних дивљих депонија и

- Број ријешених тужби у односи на однесене.

Поред наведених индикатора, у оквиру поглавља Програм мјера и активности су наведени и индикатори за праћење сваке од предложених мјера и активности које се такођер требају пратити.

Годишњи извјештај о имплементацији плана треба да буде достављен Општинској скупштини са кратким приказом развојног плана за наредну годину. То осигурава да ОПУО остане актуелан. На тај начин ће бити означен напредак и обиљежена кључна питања која треба размотрити у наредном периоду.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Подзаконски акти који регулишу област управљања отпадом у РС

- Правилник о начину и поступку управљања отпадом од дуготрајних органских загађујућих материја („Службени гласник Републике Српске“, број: 32/19, 59/22)
- Правилник о управљању истрошеним батеријама и акумулаторима („Службени гласник Републике Српске“, број: 66/22)
- Правилник о управљању отпадним гумама („Службени гласник Републике Српске“, број: 20/12, 16/22, 62/22)
- Правилник о управљању отпадним уљима („Службени гласник Републике Српске“, број: 9/22, 62/22)
- Уредба о управљању амбалажом и амбалажним отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 24/21)
- Правилник о обрасцима извјештаја о управљању посебним категоријама отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 87/20)
- Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садржи полихлорисана једињења („Службени гласник Републике Српске“, број: 51/19)
- Правилник о начину и поступку управљања отпадом титан диоксида и мјерама праћења стања животне средине на локацији („Службени гласник Републике Српске“, број: 7/19)
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 19/15, 79/18)
- Правилник о управљању отпадом који садржи азбест ("Службени гласник Републике Српске", број: 47/18)
- Правилник о садржини, начину вођења и изгледу регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 14/18)
- Уредба о термичком третману отпада ("Службени гласник Републике Српске", број: 54/17)
- Правилник о општој и посебној документацији који се подноси уз захтјев за издавање дозволе за увоз, извоз и транзит отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 5/16)
- Правилник о управљању медицинским отпадом ("Службени гласник Републике Српске", број: 90/06)
- Уредба о листама отпада и документима за прекогранично кретање отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 86/15)
- Правилник о методологији прикупљања података о отпаду и његовој евиденцији („Службени гласник Републике Српске“, број: 71/15)
- Обрасци за евиденцију отпада (Саставни део Правилника о методологији прикупљања података о отпаду и њиховој евиденцији)
- Правилник о условима и начину прикупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник Републике Српске“, број: 61/15)
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 49/15)

- Правилник о садржини, начину вођења и изгледу регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 43/15)
- Правилник о обрасцу захтјева за издавање дозволе за складиштење, третман и одлагање отпада („Службени гласник Републике Српске“, број: 18/15)
- Правилник о садржини, начину вођења и изгледу регистра издатих дозвола за управљање отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број: 43/15 и 14/18)

Прилог 2: Категоризација отпада у односу на порекло према Правилнику о категоријама отпада са листама

01: ОТПАД НАСТАО ИСТРАЖИВАЊЕМ, ИСКОПАВАЊЕМ ИЗ РУДНИКА ИЛИ КАМЕНОЛОМА И ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКИМ ТРЕТОМ МИНЕРАТА

02: ОТПАД ИЗ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ХОРТИКУЛТУРЕ, АКВАКУЛТУРЕ, ШУМАРСТВА, ЛОВА И РИБОЛОВАЊА, ПРИПРЕМЕ И ПРЕРАДЕ ХРАНЕ

03: ОТПАД ОД ПРЕРАДЕ ДРВЕТА И ПРОИЗВОДЊЕ ПАПИЈА, КАРТОНА, ПУЛП, ПЛОЧА И НАМЕШТАЈА

04: ОТПАД ИЗ КОЖНЕ, КРЗНА И ТЕКСТИЛНЕ ИНДУСТРИЈЕ

05: ОТПАД ОД ПРЕРАДЕ НАФТЕ, ПРЕЧИШЋАВАЊА ПРИРОДНОГ ГАСА И ПИРОЛИТСКЕ ОБРАДЕ УГЉА

06: ОТПАДИ ОД НЕОРГАНСКЕ ХЕМИЈСКЕ ПРЕРАДЕ

07: ОТПАД ОД ОРГАНСКИХ ХЕМИЈСКИХ ПРЕРАДЕ

08: ОТПАД ОД ПРОИЗВОДЊЕ, ФОРМУЛАЦИЈЕ, СНАБДЕВАЊА И УПОТРЕБЕ ПРЕМАЗА (БОЈЕ, ЛАКОВИ И ГЛАЗЕ), ЛЕПИЛА, ЗАПТИВНИХ МАСА И ШТАМПАРСКИХ БОЈА

09: ОТПАД ИЗ ФОТОГРАФСKE ИНДУСТРИЈЕ

10: ОТПАД ИЗ ТЕРМИЧКИХ ПРОЦЕСА

11: ОТПАД ОД ХЕМИЈСКЕ ПОВРШИНСКЕ ОБРАДА И ЗАШТИТЕ МЕТАЛА И ДРУГИХ МАТЕРИЈАЛА; ХИДРОМЕТАЛУРГИЈА ОБОЈЕНИХ МЕТАЛА

12: ОТПАД ОД ЛАВАЊА И ФИЗИЧКО-МЕХАНИЧКЕ ПОВРШИНСКЕ ОБРАДЕ МЕТАЛА И ПЛАСТИКЕ

13: ОТПАД ОД УЉА И ОСТАТАЦИ ТЕЧНИХ ГОРИВА (ОСИМ ЈЕСТИВИХ УЉА И ОТПАДА НАВЕДЕНИХ У ГЛАВИ 05, 12 И 19)

14: ОТПАДНИ ОРГАНСКИ РАСТВОРИ, РАСХЛАДНА СРЕДСТВА И ГАСОВИ ПОД ПРИТИСКОМ (ОСИМ НАВЕДЕНИХ У ГЛАВИ 07 И 08)

15: ОТПАДНА АМБАЛАЖА, АПСОРБЕНТИ, МАРСИЦЕ, ФИЛТЕРСКИ МАТЕРИЈАЛИ И ЗАШТИТНЕ ТКАНИНЕ, ОСИМ АКО ЈЕ ДРУГАЧИЈЕ НАВЕДЕНО

16: ОТПАД АКО НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ НАВЕДЕНО У КАТАЛОГУ

17: ГРАЂЕВИНСКИ ОТПАД И ОТПАД ОД РУШЕЊА (УКЉУЧУЈУЋИ ИСКОПАНУ ЗЕМЉУ СА КОНТАМИНИРАНИХ ЛОКАЦИЈА)

18: ОТПАД ИЗ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЉУДИ И ЖИВОТИЊА И/ИЛИ ПОВЕЗАНИХ ИСТРАЖИВАЊА (ИСКЉУЧУЈУЋИ ОТПАД ОД КУХИЊА И РЕСТОРАНА КОЈИ НЕ ПРОИЗЛАЗИ ИЗ ДИРЕКТНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ)

19: ОТПАД ИЗ ПОСТРОЈЕЊА ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА, ПОСТРОЈЕЊА ЗА ПРЕЧИШЋАВАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА ВАН ЛОКАЦИЈЕ И ПРИПРЕМА ВОДЕ ЗА ЉУДСКУ ПОТРОШЊУ И УПОТРЕБУ У ИНДУСТРИЈИ

20: КОМУНАЛНИ ОТПАД (КУЋАНСКИ ОТПАД И СЛИЧАН КОМЕРЦИЈАЛНИ И ИНДУСТРИЈСКИ ОТПАД) УКЉУЧУЈУЋИ И ОДВОЈЕНО ПРИКУПЉЕНЕ ФРАКЦИЈЕ

На основу члана 20. Закона о управљаду отпадом („Службени гласник Републике Српске број: 97/16, 36/19 и 61/21), члана 36. Статута општине Лопаре („Службени гласник општине Лопаре“, број 6/17 и 6/21), а Скупштина општине Лопаре на сједници одржаној дана _____. године, д о н о с и:

ОДЛУКУ

о усвајању Плана управљања отпадом општине Лопаре за период 2023-2027. године

Члан 1.

Усваја се План управљања отпадом општине Лопаре за период 2023-2027. године

Члан 2.

План управљања отпадом општине Лопаре припремљен је у сарадњи са консултантима из организације ЦЕНЕР 21.

Члан 3.

Саставни дио ове одлуке је План управљања отпадом општине Лопаре за период 2023-2027. године.

Члан 4.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику општине Лопаре

РЕПУБЛИКА СРПСКА
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ЛОПАРЕ

Број: 01/1-

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ

Датум: _____.2023. године

Миленко Ристић